

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-143/23 – 20

Predmet C-143/23

Dopuna zahtjeva za prethodnu odluku

Datum podnošenja dopunskog rješenja:

10. travnja 2024.

Sud koji je uputio zahtjev:

Landgericht Ravensburg (Njemačka)

Datum dopunskog rješenja:

9. travnja 2024.

Tužitelji:

TJ

KI

FA

Tuženici:

Mercedes-Benz Bank AG

Volkswagen Bank GmbH

Landgericht Ravensburg (Zemaljski sud u Ravensburgu, Njemačka)

Rješenje

o prethodnom postupku Suda Europske unije

C-143/23

Mercedes-Benz Bank i Volkswagen Bank

1. Predmet – 2 O 214/20 –

KI, [omissis] 88410 Bad Wurzach

- tužitelj -

[omissis]

protiv

Mercedes-Benz Bank AG, [omissis] 70469 Stuttgart - tuženik -

[omissis]

2. Predmet – 2 O 103/21 –

FA, [omissis] 88433 Schemmerhofen

- tužitelj -

[omissis]

protiv

Volkswagen Bank GmbH, [omissis] 38112 Braunschweig - tuženik -

[omissis]

Landgericht Ravensburg (Zemaljski sud u Ravensburgu) [omissis] riješio je 9. travnja 2024.:

I. Postupci su i dalje prekinuti.

II. U skladu s člankom 267. prvim stavkom točkom (a) i člankom 267. drugim stavkom UFEU-a Sudu Europske unije upućuju se u prethodnom postupku C-143/23 sljedeća dodatna pitanja o tumačenju prava Unije:

4. (a) Treba li članak 10. stavak 2. točku (l) Direktive 2008/48/EZ, u vezi s člankom 14. stavkom 1. drugim podstavkom točkom (b) Direktive 2008/48, tumačiti na način da rok za povlačenje ne počinje teći ako stopa zatezne kamate koja je primjenjiva u trenutku sklapanja ugovora o kreditu nije navedena u tom ugovoru kao konkretan postotak?

U slučaju niječnog odgovora:

- (b) Može li nedostatak te informacije utjecati na sposobnost prosječnog potrošača da ocijeni opseg svojih prava i obveza na temelju navedene direktive ili na njegovu odluku da sklopi ugovor te ga, ovisno o slučaju, lišiti mogućnosti da svoja prava u

biti ostvari pod istim uvjetima kao da je pružena potpuna i točna informacija?

5. (a) Je li isključen vjerovnikov prigovor da je potrošač, zbog svojeg postupanja između sklapanja ugovora i ostvarivanja prava na povlačenje iz ugovora odnosno nakon tog ostvarivanja, zlorabno ostvarivao to pravo na povlačenje ako stopa zatezne kamate koja je primjenjiva u trenutku sklapanja ugovora o kreditu nije navedena u tom ugovoru kao konkretan postotak?

U slučaju niječnog odgovora:

- (b) Može li se povlačenje iz ugovora kvalificirati kao zlorabna prava osobito u sljedećim okolnostima?
- Potrošač nastavlja upotrebljavati financirano vozilo sve do sudskog razjašnjenja valjanosti povlačenja iz ugovora.
 - Potrošač odbija platiti naknadu vrijednosti za uporabu vozila.

A.

Upućuje se na dva činjenična stanja u odjeljku A. zahtjeva za prethodnu odluku od 1. ožujka 2023. u predmetu C-143/23.

B.

Primjenjiva nacionalna pravna pravila proizlaze iz odjeljka B. zahtjeva za prethodnu odluku od 1. ožujka 2023. u predmetu C-143/23.

C.

Prihvatanje ili neprihvatanje tužbi ovisi o odgovoru na dopunska prethodna pitanja II. 4. i II. 5. postavljena u izreci rješenja.

Naime, ishod tužbi ovisi i o tome je li povlačenje iz ugovora bilo valjano te protiv li se prigovor zlorabe prava ostvarivanju prava tužiteljâ na povlačenje iz ugovora. Prilikom upućivanja zahtjeva za prethodnu odluku od 1. ožujka 2023. činilo se da su ta pitanja pojašnjena, ali sada su ponovno otvorena.

I. Valjanost povlačenja iz ugovora

U skladu s člankom 356.b stavkom 1. i člankom 356.b stavkom 2. prvom rečenicom Bürgerliches Gesetzbuch (Građanski zakonik, u daljnjem tekstu: BGB) rok za povlačenje iz ugovora uređen člankom 355. stavkom 2. prvom rečenicom BGB-a ne počinje teći ako ugovor o kreditu ne sadržava sve obvezne informacije u skladu s člankom 492. stavkom 2. i člankom 247. stavicama 6. do 13. Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (Zakon o uvođenju Građanskog zakonika, EGBGB) ili ako se te informacije

pruže naknadno. U slučaju valjanog povlačenja iz ugovora ugovor o kreditu više ne obvezuje tužiteljicu u skladu s člankom 495. stavkom 1. i člankom 355. stavkom 1. BGB-a.

U navedenim predmetima stopa zatezne kamate nije navedena u ugovoru o kreditu kao konkretan postotak.

Iz presude Suda od 9. rujna 2021., C-33/20, C-155/20, C-187/20, proizlazi da rok za povlačenje iz ugovora ne počinje teći ako stopa zatezne kamate nije navedena u ugovoru o kreditu kao konkretan postotak. Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, Njemačka) otad je slijedio to tumačenje (presuda od 12. travnja 2022., XI ZR 179/21, ECLI:DE:BGH:2022:120422U- XIZR179.21.0).

Sud koji je uputio zahtjev smatra da ništa drugo ne proizlazi iz presude Suda od 21. prosinca 2023., C-38/21, C-47/21, C-232/21.

Međutim, Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) potpuno drukčije tumači presudu od 21. prosinca 2023. te sada smatra da činjenica da stopa zatezne kamate koja je primjenjiva u trenutku sklapanja ugovora nije navedena kao konkretan postotak ne sprečava početak tijeka roka za povlačenje iz ugovora (presuda Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud) od 27. veljače 2024., XI ZR 258/22, ECLI:DE:BGH:2024:270224U- XIZR258.22.0, juris, t. 32. i sljedeće).

Iz tog različitog tumačenja presude Suda od 21. prosinca 2023. proizlaze dopunska prethodna pitanja II. 4. (a) i (b).

II. Prigovor zlorabe prava

Osim toga, postavlja se pitanje može li se vjerovnik u navedenim slučajevima valjano pozvati na to da je predmetni tužitelj zlorabno ostvarivao svoje pravo na povlačenje iz ugovora.

Iz točke 7. izreke presude Suda od 9. rujna 2021., C-33/20, C-155/20, C-187/20, i točke 11. izreke presude Suda od 21. prosinca 2023., C-38/21, C-47/21, C-232/21, proizlazi da se potrošačevo pozivanje na njegovo pravo na povlačenje iz ugovora u skladu s člankom 14. stavkom 1. Direktive 2008/48/EZ ne može smatrati zlorabnim ako stopa zatezne kamate nije navedena u ugovoru o kreditu kao konkretan postotak. Međutim, iz obrazloženja presude od 21. prosinca 2023. proizlaze ostale dvojbe u pogledu toga je li to točno. To je predmet prethodnog pitanja II. 5. (a).

Ako Sud odgovori na prethodno pitanje II. 5. (a) na način da prigovor zlorabe prava nije isključen čak ni ako stopa zatezne kamate nije navedena kao konkretan postotak, sud koji je uputio zahtjev treba provjeriti jesu li u glavnim postupcima ispunjeni konstitutivni elementi zlorabe prava.

Prilikom provjere tih konstitutivnih elemenata sud koji je uputio zahtjev treba uzeti u obzir i zahtjeve Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud) kao nacionalnog suda najvišeg stupnja. Budući da je dvojbeno protive li se ti zahtjevi pravu Unije, iz toga proizlazi prethodno pitanje II. 5. (b).

D.

I. Prethodno pitanje II. 4.

1. Sud je 9. rujna 2021., C-33/20, C-155/20, C-187/20 (točka 3. prva rečenica izreke te presude) odlučio:

3. Članak 10. stavak 2. točku (l) Direktive 2008/48 treba tumačiti na način da se u ugovoru o kreditu kao konkretan postotak, prilikom njegova sklapanja, mora navesti važeća kamatna stopa koja se primjenjuje u slučaju zakašnjelih uplata i konkretno opisati mehanizam prilagodbe kamatne stope.

Presudom od 21. prosinca 2023., C-38/21, C-47/21, C-232/21 (točka 10. izreke te presude) Sud je potvrdio tu odluku:

10. Članak 10. stavak 2. točku (l) Direktive 2008/48

treba tumačiti na način da se u ugovoru o kreditu kao konkretan postotak mora navesti stopa zatezne kamate koja se primjenjuje prilikom sklapanja ugovora i konkretno opisati mehanizam prilagodbe te stope.

2. U točki 267. presude od 21. prosinca 2023., C-38/21, C-47/21, C-232/21, Sud u pogledu jednog drugog prethodnog pitanja navodi

da u slučaju kada se pokaže da je informacija koju je vjerovnik potrošaču pružio na temelju članka 10. stavka 2. Direktive 2008/48 nepotpuna ili netočna, rok za povlačenje iz ugovora počinje teći samo ako nepotpunost ili netočnost te informacije ne može utjecati na sposobnost potrošača da ocijeni opseg svojih prava i obveza na temelju navedene direktive ni na njegovu odluku da sklopi ugovor te ako ga, ovisno o slučaju, ne može lišiti mogućnosti da svoja prava u biti ostvari pod istim uvjetima kao da je pružena potpuna i točna informacija.

Nadalje, u točki 265. usto se navodi:

Na sudu koji je uputio zahtjev je da to provjeri.

Sud koji je uputio zahtjev polazi od toga da se prethodne dvije tvrdnje ne odnose na odjeljak presude od 21. prosinca 2023. u kojem se Sud bavi tumačenjem članka 10. stavka 2. točke (l) Direktive 2008/48 (t. 268. do 272. presude). U suprotnom bi Sud u tom odjeljku presude istaknuo ograničenje i naveo da sud koji je uputio zahtjev još treba provjeriti može li nenavođenje konkretne stope zatezne kamate utjecati na sposobnost potrošača da ocijeni opseg svojih prava i obveza na temelju navedene direktive.

To pokazuju i razmatranja Suda u presudi od 21. prosinca 2023. u pogledu tumačenja članka 10. stavka 2. točke (r) Direktive 2008/48, koji se odnosi na informacije o kompenzaciji za prijevremenu otplatu. Ondje Sud izričito ograničava obvezu pružanja informacija iz točke 8. druge rečenice izreke i iz istog teksta relevantnog odjeljka obrazloženja presude (t. 256.):

[...]

S obzirom na to, čak i ako nije naveden konkretan i lako razumljiv način izračuna, takav ugovor može ispunjavati obvezu iz te odredbe ako sadržava druge elemente koji potrošaču omogućuju da lako odredi iznos kompenzacije o kojoj je riječ, osobito njezin maksimalni iznos koji će trebati platiti u slučaju prijevremene otplate kredita.

Iz toga proizlazi da Sud smatra da je apsolutno potrebno navesti stopu zatezne kamate kao konkretan postotak i da rok za povlačenje iz ugovora ne počinje teći ako nedostaje ta informacija.

3. Suprotno tomu, Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) presudio je 27. veljače 2024. da nenavođenje konkretne stope zatezne kamate koja je primjenjiva u trenutku sklapanja ugovora te načina njezine prilagodbe u skladu s točkama 265. i 267. presude Suda od 21. prosinca 2023. ne sprečava početak tijeka roka za povlačenje iz ugovora (presuda Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud) od 27. veljače 2024., XI ZR 258/22, ECLI:DE:BGH:2024:270224UXIZR258.22.0, juris, t. 32. i sljedeće). Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) kao obrazloženje navodi (juris, t. 35.):

[...] Potrošač koji je uobičajeno obaviješten te postupa s dužnom pažnjom i razboritošću u tužiteljičinoj situaciji sklopio bi sporni ugovor o kreditu čak i da je prilikom sklapanja ugovora, osim o informacijama sadržanima u ugovoru, bio obaviješten i o konkretnoj stopi zatezne kamate koja je bila primjenjiva u tom trenutku i o načinu njezine prilagodbe. Takvoj informaciji ne bi pridao odlučujuću važnost za sklapanje ugovora kako zbog svoje namjere da pravilno izvrši

ugovor, čime bi se izbjeglo kašnjenje, tako i zbog mogućnosti polugodišnje promjene zatezne kamate, te ga stoga nedostatak te informacije nije doveo u zabludu o njegovim pravima i obvezama.

4. Stoga se od Suda traži da pojasni kako treba tumačiti razmatranja u točkama 268. do 272. i 257. do 267. presude od 21. prosinca 2023.: je li nenavođenje stope zatezne kamate u ugovoru o kreditu kao konkretnog postotka dovoljno kako ne bi počeo teći rok za povlačenje iz ugovora u skladu s člankom 14. stavkom 1. drugim podstavkom Direktive 2008/48/EZ?
5. Ako Sud odgovori na prethodno pitanje II. 4. (a) na način da nenavođenje stope zatezne kamate kao konkretnog postotka nije dovoljan uvjet za to da rok za povlačenje iz ugovora ne počne teći, od Suda se traži da odgovori na pitanje o pravu Unije II. 4. (b), odnosno može li nenavođenje stope zatezne kamate kao konkretnog postotka utjecati na sposobnost prosječnog potrošača da ocijeni opseg svojih prava i obveza na temelju navedene direktive ili na njegovu odluku da sklopi ugovor te ga, ovisno o slučaju, lišiti mogućnosti da svoja prava u biti ostvari pod istim uvjetima kao da je pružena potpuna i točna informacija. Pitanje pod kojim uvjetima rok za povlačenje iz ugovora u skladu s člankom 14. stavkom 1. drugim podstavkom točkom (b) Direktive 2008/48/EZ iznimno počinje teći čak i ako u ugovoru o kreditu nisu pružene sve informacije predviđene člankom 10. stavkom 2. Direktive pitanje je o pravu Unije.

Sud koji je uputio zahtjev smatra da nenavođenje stope zatezne kamate kao konkretnog postotka može utjecati na sposobnost potrošača da ocijeni opseg svojih prava i obveza na temelju navedene direktive ili na njegovu odluku da sklopi ugovor. Mjerilo je prosječni potrošač koji je uobičajeno obaviješten te postupa s dužnom pažnjom i razboritošću (presuda Suda od 21. prosinca 2023., C-38/21, t. 256.). Takvom prosječnom potrošaču jasan je rizik da u slučaju sklapanja dugoročnijeg ugovora o kreditu s obročnim plaćanjem radi kupnje novog vozila za vrijeme najčešće višegodišnjeg trajanja ugovora može doći do kašnjenja u plaćanju. Ovisno o potrošačevu financijskom stanju, važan kriterij prilikom odlučivanja o sklapanju ugovora o kreditu i o pružatelju s kojim će se sklopiti ugovor može biti visina stope zatezne kamate koja je konkretno navedena u postotku.

6. Kako bi se u navedenim predmetima moglo odlučiti u skladu s pravom Unije, Sud stoga treba odgovoriti na prethodna pitanja II. 4. (a) i II. 4. (b).
- II. Prethodna pitanja II. 5. (a) i II. 5. (b)

1. Točka 7. izreke presude Suda od 9. rujna 2021., C-33/20, C-155/20, C-187/20, glasi:

Direktivu 2008/48 treba tumačiti na način da joj se protivi to da vjerovnik može valjano smatrati da je potrošač zlopotrijebio svoje pravo na povlačenje predviđeno u članku 14. stavku 1. te direktive, ako se jedna od obveznih informacija iz članka 10. stavka 2. navedene direktive ne nalazi u ugovoru o kreditu i nije ni valjano priopćena kasnije, neovisno o pitanju je li taj potrošač znao za postojanje svojega prava na povlačenje.

- Točka 11. izreke presude Suda od 21. prosinca 2023., C-38/21, C-47/21, C-232/21, glasi:

Članak 14. stavak 1. Direktive 2008/48 treba tumačiti na način da potpuno izvršenje ugovora o kreditu dovodi do prestanka prava na povlačenje iz ugovora. Usto, vjerovnik se ne može valjano pozivati na to da je potrošač, zbog svojeg postupanja između sklapanja ugovora i ostvarivanja prava na povlačenje iz ugovora odnosno nakon tog ostvarivanja, zlorabno ostvarivao to pravo na povlačenje u slučaju kada zbog navođenja nepotpune ili netočne informacije u ugovoru o kreditu, protivno članku 10. stavku 2. Direktive 2008/48, rok za povlačenje iz ugovora nije počeo teći jer je utvrđeno da je ta nepotpunost ili netočnost utjecala na sposobnost potrošača da ocijeni opseg svojih prava i obveza na temelju Direktive 2008/48 kao i na njegovu odluku da sklopi ugovor.

Iz izreke obiju presuda Suda od 9. rujna 2021. i 21. prosinca 2023. jasno proizlazi da prigovor zlorabe prava u navedenim predmetima ne može doći u obzir. Naime, nenavođenje stope zatezne kamate kao konkretnog postotka može utjecati na sposobnost potrošača da ocijeni opseg svojih prava i obveza na temelju Direktive 2008/48 te na njegovu odluku da sklopi ugovor (vidjeti razmatranja u točki D. I. 5. ove dopune zahtjeva za prethodnu odluku).

2. U prilog takvom tumačenju idu i obrazloženja dviju presuda Suda od 9. rujna 2021. i 21. prosinca 2023. U presudi od 9. rujna 2021., C-33/20, C-155/20, C-187/20, Sud ističe (t. 124. i 125.):

S druge strane, kao što je to u biti istaknuo nezavisni odvjetnik u točkama 117. i 118. svojega mišljenja, cilj članka 14. stavka 1. drugog podstavka točke (b) Direktive 2008/48 jest osigurati da potrošač dobije sve potrebne informacije kako bi ocijenio opseg svoje ugovorne obveze i

kazniti vjerovnika koji mu ne dostavi sve informacije predviđene u članku 10. te direktive.

Naime, sankcije predviđene direktivama Unije u području zaštite potrošača namijenjene su odvratanju trgovca od toga da u odnosu na potrošača povređuje svoje obveze u skladu s odredbama tih direktiva (vidjeti po analogiji presude od 30. travnja 2014., Kásler i Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, t. 84. i od 25. studenoga 2020., Banca B., C-269/19, EU:C:2020:954, t. 34. i 38.).

Sud to potvrđuje u točki 288. presude od 21. prosinca 2023., C-38/21, C-47/21, C-232/21:

S druge strane, cilj članka 14. stavka 1. drugog podstavka točke (b) te direktive jest osigurati da potrošač dobije sve potrebne informacije kako bi ocijenio opseg svoje ugovorne obveze i kazniti vjerovnika koji mu ne dostavi sve informacije predviđene u članku 10. te direktive [...].

U točki 291. presude od 21. prosinca 2023., C-38/21, C-47/21, C-232/21, Sud pojašnjava:

Međutim, u tom pogledu valja pojasniti da se, u skladu s odgovorom koji je Sud pružio u točki 267. ove presude, vjerovnik ne može pozivati na zlouporabno ostvarivanje prava na povlačenje iz ugovora ako, u slučaju da je u ugovoru navedena nepotpuna ili netočna informacija, rok za povlačenje iz ugovora nije počeo teći jer je utvrđeno da je nepotpunost ili netočnost te informacije utjecala na sposobnost potrošača da ocijeni opseg svojih prava i obveza na temelju Direktive 2008/48 kao i na njegovu odluku da sklopi ugovor.

Međutim, u obrazloženju presude od 21. prosinca 2023., C-38/21, C-47/21, C-232/21, Sud navodi i da prijevarno ili zlouporabno pozivanje na pravo Unije nije moguće (t. 281. i sljedeće). U točki 287. Sud utvrđuje da je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri, u skladu s pravilima o dokazivanju iz nacionalnog prava, jesu li u glavnim postupcima ispunjeni konstitutivni elementi zlouporabe prava. Ta tvrdnja eventualno bi se mogla protiviti točki 11. izreke presude od 21. prosinca 2023., u skladu s kojom se vjerovnik upravo ne može valjano pozivati na prigovor zlouporabe prava.

3. Stoga se prethodnim pitanjem II. 5. (a) od Suda traži da pojasni je li prigovor zlouporabe prava isključen ako stopa zatezne kamate koja je

primjenjiva u trenutku sklapanja ugovora o kreditu nije navedena u tom ugovoru kao konkretan postotak.

4. Ako Sud odgovori na prethodno pitanje II. 5. (a) na način da prigovor zlouporabe prava nije isključen čak ni ako stopa zatezne kamate nije navedena kao konkretan postotak, sud koji je uputio zahtjev treba provjeriti je li u glavnim postupcima riječ o zlouporabi prava.

Prilikom provjere elemenata zlouporabe prava sud koji je uputio zahtjev treba uzeti u obzir i zahtjeve Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud) kao nacionalnog suda najvišeg stupnja. Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) u svojoj sudskoj praksi izrazito široko tumači pojam zlouporabe prava (presuda Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud) od 27. listopada 2020., XI ZR 498/19, ECLI:DE:BGH:2020:271020UXIZR498.19.0, juris, t. 28.; rješenje kojim se upućuje zahtjev za prethodnu odluku od 31. siječnja 2022., XI ZR 113/21 i dr., ECLI:DE:BGH:2022:310122BXIZR113.21.0, t. 81. do 88.). Potrošačevo pozivanje na njegovo pravo na povlačenje iz ugovora osobito treba smatrati zlouporabnim već ako

- potrošač nastavlja upotrebljavati financirano vozilo sve do sudskog razjašnjenja valjanosti povlačenja iz ugovora i
- potrošač odbija platiti naknadu vrijednosti za uporabu vozila.

Dvojbeno je jesu li ti zahtjevi Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud) u skladu s pravom Unije:

- (a) U skladu s kriterijima prava Unije čini se malo vjerojatnim da potrošač zloupotrebljava svoje pravo ako ne vrati i nastavi upotrebljavati vozilo sve do sudskog razjašnjenja valjanosti povlačenja iz ugovora. U skladu s pravom Unije, za presumpciju zlouporabe prava potrebno je da je bitna svrha radnji o kojima je riječ stjecanje neopravdane pogodnosti primjenom prava Unije. Načelo zabrane zlouporabe nije primjenjivo kada transakcije o kojima je riječ – i, konkretnije, odluka da se iskoriste određene pravne mogućnosti ili mjere – prema svemu sudeći imaju neovisno opravdanje a da to nije puko stjecanje takve pogodnosti (Sud, mišljenje nezavisnog odvjetnika G. Hogana od 15. srpnja 2021., C-33/20, C-155/20, C-187/20, t. 116.).

Ako potrošač u slučaju spora o valjanosti povlačenja iz ugovora ne vrati vozilo unatoč povlačenju iz ugovora, nego ga nastavi upotrebljavati, on ne ostvaruje nikakvu imovinsku korist jer je prema nacionalnoj sudskoj praksi dužan platiti primjerenu naknadu vrijednosti za uporabu.

Sve dok još nije odlučeno o valjanosti potrošačeva povlačenja iz ugovora, postoji i legitiman interes potrošača da nastavi upotrebljavati vozilo. Potrošačeva mogućnost da slobodno odlučuje o povlačenju iz ugovora bila bi pretjerano otežana ako za vrijeme sudskog ispitivanja valjanosti povlačenja iz ugovora ne bi mogao zadržati i upotrebljavati vozilo.

- (b) Čini se da je protivno pravu Unije i ako Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) pretpostavi da je riječ o zlouporabi prava kad potrošač smatra da nije dužan platiti naknadu vrijednosti za uporabu vozila. Nedostaje objektivni element kao uvjet za zlouporabu prava. Osim toga, riječ je o cirkularnom obrazloženju: ili je potrošačevo pravno stajalište pravilno te mu sud priznaje pogodnost opravdanu sudskom presudom ili je njegovo pravno stajalište pogrešno te je dužan platiti naknadu vrijednosti i usto ne stječe neopravdanu pogodnost.

U navedenim predmetima relevantni su i konstitutivni elementi zlouporabe prava koje navodi Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud). U obama predmetima tužitelji nisu vratili svoja vozila, nego ih i dalje upotrebljavaju. U navedenom predmetu 2 O 214/20 tužiteljica (za razliku od nacionalne sudske prakse) smatra da nije dužna platiti naknadu za smanjenje vrijednosti vozila.

Kako bi se u navedenim predmetima moglo odlučiti u skladu s pravom Unije, Sud stoga treba odgovoriti i na prethodno pitanje II. 5. (b).

E.

Sud još nije odlučivao o prethodnim pitanjima II. 4. (a) i II. 4. (b) te II. 5. (a) i II. 5. (b) navedenima u izreci rješenja, koja se odnose na tumačenje presuda Suda od 9. rujna 2021., C-33/20, C-155/20, C-187/20, i od 21. prosinca 2023., C-38/21, C-47/21, C-232/21.

Točno je da su u zahtjevu za prethodnu odluku Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud) od 31. siječnja 2022. u predmetu C-117/22 postavljena slična prethodna pitanja o prigovoru zlouporabe prava. Međutim, Sud je prekinuo taj postupak u pogledu predmeta C-38/21, C-47/21, C-232/21, te je Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) 25. siječnja 2024. obavijestio Sud da ne želi ostati pri svojem zahtjevu za prethodnu odluku u predmetu C-117/22. Kao što je navedeno u točki D. II. ove dopune zahtjeva za prethodnu odluku, ipak i dalje postoje dvojbe u pogledu pitanja je li u skladu s pravom Unije sudska praksa Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud) o navodnoj zlouporabi prava prilikom ostvarivanja prava na povlačenje iz ugovora. Ni Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) nije odustao od svoje sudske prakse te bi joj u bilo kojem trenutku mogao ponovno pribjeći, tako da je pojašnjenje usklađenosti s pravom Unije i dalje potrebno.

U interesu ujednačenog tumačenja prava Unije potrebno je da se prethodna pitanja navedena u izreci rješenja u skladu s člankom 267. prvim stavkom točkom (a) i člankom 267. drugim stavkom UFEU-a upute po službenoj dužnosti Sudu i da se ovaj spor prekine.

[*omissis*]

RADNI DOKUMENT